

کلام ها

www.ketab.ir

مؤلف: بدیع الزمان سعید نورسی

مترجم:

داریوش موسوی

نورسی، سعید، ۱۸۷۳-۱۹۶۰ م Nawrasi, Said

کلامها (جلد اول) / مؤلف بدیع الزمان سعید نورسی؛

مترجم: داریوش موسوی

تهران: نشر احسان، ۱۳۹۰.

ISBN: 978-964-356-810-8 ص. ۴۴۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

عنوان اصلی کتاب حاضر ترجمه بخشی از کتاب Sozlar است.

موضوع: تفاسیر-- نماز -- فلسفه

شناسه افزوده: موسوی، داریوش - ۱۳۶۳ مترجم.

۱۳۸۹ ک ۹۴/ن ۴/۲۱۷ BP ۲۹۷/۴۲

کتابخانه ملی ایران: ۲۲۶۰۷۱۰

کلامها (جلد اول)

❖ مؤلف: بدیع الزمان سعید نورسی

❖ مترجم: داریوش موسوی

❖ ویراستار: شایسته حسامی

❖ ناشر: نشر احسان

❖ صفحه آرا: زهره نارونی

❖ چاپخانه: مهارت

❖ نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۰

❖ تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

❖ قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

❖ شابک: ۸-۸۱۰-۳۵۶-۹۶۴-۹۷۸

فروشگاه:

تهران: خ. انقلاب، روبروی دانشگاه.

مجمع‌فرونده، شماره ۲۰۶

تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

فهرست

- کلام اول: در باب بِسْمِ اللَّهِ بوده، و یک راز از رموز مهم بِسْمِ اللَّهِ را شرح می دهد ۱۳
- کلام دوم: تفسیر الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ بوده، و در باب ایمان است ۱۷
- کلام سوم: تفسیر يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا بوده، و در باب عبادت است ۲۱
- کلام چهارم: تفسیر إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا بوده، و در باب نماز است ۲۵
- کلام پنجم: تفسیر إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ بوده، و در باب تقوا و پرهیزگاری است ۲۷
- کلام ششم: تفسیر إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ بوده، و در باب فروختن نفس و سرمایه برای حضرت حق است ۳۱
- کلام هفتم: در باب آمَنْتُ بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ بوده، و یک راز مهم از رموز ایمان به خدا و روز قیامت را شرح می دهد ۳۷
- کلام هشتم: تفسیر آیهای اَللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ بوده، و ماهیت دنیا و ماهیت انسان در دنیا و ماهیت دین برای انسان را شرح می دهد ۴۳
- کلام نهم: تفسیر اَفْسَحْنَا لِلَّهِ جِينَ تُمْسُونَ وَجِينَ تُصْبِحُونَ * وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَجِينَ تُظْهِرُونَ بوده، و دلیل تخصیص نماز در این پنج وقت را شرح می دهد ۵۱
- کلام دهم: تفسیر آیهی فَاَنْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُخْبِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُخْبِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بوده، و در باب روز حشر (روز رستاخیز) و آخرت است ۶۱

مقدمه	۷۶
خاتمه	۱۱۶
پیوست رساله حشر	۱۲۰
بخش دوم پیوست	۱۳۳
بخش سوم پیوست	۱۴۰
بخش چهارم پیوست	۱۴۳
بخش پنجم پیوست	۱۴۷
کلام یازدهم: تفسیر وَالسَّمْسُ وَضُحَاهَا * وَانْقَمَرَا إِذَا تَلَّيْنَاهَا * وَالنَّهَارُ إِذَا تَجَلَّىٰهَا * وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَاهَا * وَالسَّمَاءُ وَمَا بَيْنَهُمَا * وَالْأَرْضُ وَمَا طَحْيَاهَا * وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّيْنَاهَا... و آیهی و مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ بوده، و در باب اسرار حکمت هستی و معمای آفرینش انسان و رموز حقیقت نماز است	۱۴۹
کلام دوازدهم: تفسیر وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا بوده، و به موازنه‌ی اجمالی میان حکمت قرآن و حکمت فلسفه اشاره کرده و فشرده‌یی از نتیجه به دست آمده از حکمت قرآن را پیرامون تربیت انسان در زندگی شخصی و اجتماعی اش بیان نموده، و جنبه‌ی ترجیح و برتری قرآن را بر سایر کلام‌های الهی و سخنان دیگر شرح می‌دهد	۱۶۱
کلام سیزدهم: دو مقام است	۱۶۹
مقام اول: تفسیر آیه‌های وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ نَفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ . وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشَّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ بوده، و حکمت قرآن را با حکمت فلسفه مقایسه می‌کند	۱۶۹
مقام دوم: گفتگو با تعدادی از جوانان؛ و نیز چند نصیحت و درس و یادآوری برای گروهی از جوانان درمانده و پریشان است	۱۷۵
چند نصیحت و درس و یادآوری برای گروهی از جوانان درمانده و پریشان	۱۷۹
حاشیه مقام دوم: چهار نامه برای تسلی و آرامش زندانیان است	۱۸۳
پیوست مقام دوم: مسأله‌ی مهم خطور شده در شب قدر	۱۹۲
مسأله‌ی ششم از رساله میوه	۱۹۴

- نکته هُو: در باب (هُوَ) است ۱۹۹
- کلام چهاردهم: تفسیر آیه‌های هم‌چون: ﴿خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ﴾ (وَلَا يَاسِيَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ) (وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ) (إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ) (وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ) بوده، و به حقایق بلند مرتبه‌ی قرآن حکیم و مفسر حقیقی آن یعنی احادیث اشاره دارد ۲۰۳
- خاتمه کلام چهاردهم: سلی محکمی بر غافلان و درسی برای عبرت است ۲۱۰
- پیوست کلام چهاردهم: جواب به شش سؤال با اهمیت درباره زلزله است ۲۱۳
- کلام پانزدهم: تفسیر ﴿وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ﴾ بوده، و به سکونت فرشتگان در آسمان اشاره کرده، و در باب مبارزه شیاطین با فرشتگان است، و نیز رجم شیاطین توسط فرشتگان را شرح می‌دهد ۲۱۹
- پیوست کلام پانزدهم: رسالیه‌ی که به طرز مناظره نوشته شده است، و کلام الله بودن قرآن و نیز رسول خدا بودن حضرت محمد ﷺ را شرح می‌دهد ۲۲۸
- کلام شانزدهم: تفسیر آیه‌های ﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ (فَسُبْحَانَ الَّذِي يَبْدِئُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ) بوده، و نیز کلیت افعالش باوجود احدیت ذات الهی؛ و عمومیت ربوبیت بدون یاورش باوجود وحدت ذاتی او؛ و شمول تصرفات بدون شریکش باوجود فردانیت او؛ و حضور او در هر مکان باوجود منزله بودنش از مکان؛ و نزدیک بودنش به هر چیز با وجود علویت بی‌نهایتش از هر چیز؛ و در اختیار داشتن همه چیز در دست علی رغم یگانگی‌اش؛ همه و همه را شرح داده، و عقل را به تسلیم وامی‌دارد ۲۳۹
- کلام هفدهم ۲۵۱
- مقام اول: تفسیر ﴿إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِيَبْلُوَهُمُ أَحْسَنُ عَمَلًا﴾ * وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا * وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَبِءٌ وَلَهُوَ) می‌باشد ۲۵۱
- بخش دوم از کلام هفدهم: به شعر شباهت دارد، اما شعر نیست ۲۵۵
- میوه سیاه درخت توت ۲۵۷
- مناجات زیر به فارسی به قلبم خطور نمود ۲۵۹

- لا احب الاقلین ۲۶۵
- تابلوی نخست: دنیای گمراهان را به تصویر می‌کشد ۲۷۱
- تابلوی دوم: حقیقت دنیای هدایت‌یافتگان را به تصویر می‌کشد ۲۷۳
- قصیده‌یی در باب اسمای حسنی الهی ۲۷۵
- ثمره‌ی درختان کاج، صنوبر، سرو کوهی و بید ۲۷۶
- گفتگوی ستارگان ۲۸۳
- کلام هجدهم: تفسیر آیه‌های احسن کل شیء خلفه ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحییکم الله لا تحسبن الذين یفرحون بما نوا و یحبون ان یخمدوا بما لم یفعلوا فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب ولهم عذاب الیم می‌باشد ۲۸۵
- کلام نوزدهم: تفسیر ﴿وَالَّذِينَ احْكَمُوا الْحُكْمَ﴾ انک لمن المرسلین بوده، و در باب رسالت پیامبر بزرگوار ﷺ است ۲۹۱
- کلام بیستم: شامل دو مقام است ۳۰۵
- مقام نخست: تفسیر آیه‌های وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْا اِلَّا ابْلِیْسَ اِنَّ اللّٰهَ بِاَمْرِکُمْ اَنْ یَّذْبَحُوْا بَقَرَةً لَّمْ یَسْتَ فُلُوْبُکُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِکَ فَهٰی کَالْحِجَارَةِ اَوْ اَسَدٌ مُّقْتَوٰةٌ بُوْدَه، و شبهه‌های شیطان و شیطان‌های انسان‌نما را در مورد این آیه‌ها رد کرده، و سه لعمه اعجازانگیز این سه آیه را به آن‌ها نشان می‌دهد ۳۰۵
- مقام دوم: معجزه‌ی قرآن را در معجزات انبیا نشان داده، و حکمت و معنی آیات قرآنی را در معجزات انبیا نشان می‌دهد، و یادآور می‌شود، چه خزینه‌هایی در قرآن مخفی مانده است ۳۱۴
- دو پاسخ مهم به دو سؤال مهم ۳۳۰
- کلام بیست و یکم: شامل دو مقام است ۳۳۵
- مقام نخست: ارزش و فواید نماز را نشان می‌دهد ۳۳۵
- مقام دوم: دسیسه‌های شیطانی را ابطال می‌کند، و شامل پنج مرهم برای پنج زخم قلب است ۳۴۲

کلام بیست و دوم: تفسیر (إِنَّمَا إِلَهُ الْإِلَهِ اللَّهُ) ۞ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۚ بوده، و با دو مقام یکی از حقیقت‌های توحید را تفسیر می‌کند ۳۴۹

مقام نخست: با دوازده برهان قاطعانه وحدانیت الهی را اثبات نموده، و متمرّدترین مشرک را مجبور به پذیرش توحید کرده، و وجود واجب الوجود و وحدت و احدیت ذات الهی را با تمام اسماء و صفاتش اثبات می‌کند ۳۴۹

مقام دوم: با دوازده لمعه حقیقت توحید و توحید حقیقی را همراه با اوصاف جلالی و جمالی و کمالی‌اش در ضمن وحدانیت اثبات می‌کند ۳۴۴

کلام بیست و سوم: تفسیر (لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ) بوده، و در باب ایمان است. و در دو مبحث سرّ عظیم ایمان را شرح می‌دهد، و وظایف انسان را به وسیله استعداد و قابلیت‌های او به شکلی معقول و قابل قبول بیان می‌کند، و این کلام هزاران انسان را از خواب غفلت بیدار کرده، و بسیاری را به ایمان آورده است، و فهم آن نیز بسیار آسان است ۳۸۹

کلام بیست و چهارم: تفسیر (إِلَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى) بوده، و پنج شاخه دارد، و این شاخه‌ها حقیقت‌های عظیم آیاتی را - که در باب جلوه‌های اسمای حسنی است - شرح می‌دهد، شاخه اوّل و دوم آن: گنجینه‌یی از اسرار مهم است، و شاخه سوم: اوهام وارده به احادیث را رد می‌کند، و شاخه چهارم: رموز استخدام و وظیفه عبادت و تسبیحات گروه‌های نباتات و حیوانات و انسان و ملائکه را به طرزی زیبا و جذاب بیان می‌کند، و شاخه پنجم: پنج میوه دارد، که بسیار شیرین است، کسانی که علم شیرین می‌خواهند، آن را بچینند و بخورند ۴۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
و به نستعين

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ

ای برادر! از من چند نصیحت خواسته بودی، چون تو سرباز هستی، بنابراین چند حقیقت را ضمن مثال‌های نظامی و هشت حکایت کوتاه بیان کرده‌ام، تو نیز همراه با نفسم به آن گوش فرا ده، زیرا نفسم را زیادتر از هرکس دیگری به نصیحت محتاج می‌بینم. زمانی از هشت آیه استفاده کردم، و هشت گفتار را کمی طولانی به نفسم گفته بودم، اکنون کوتاه و با زبانی عامیانه به نفسم خواهم گفت، هرکس می‌خواهد، همراه با ما گوش فرا دهد.

www.ketaboon.ir